Γη, άκουσε τα λόγια ενός ανθρώπου που μετανοεί (Άγιος Σωφρόνιος Σαχάρωφ του Έσσεξ)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 16 Απριλίου, 2024

Όταν προσευχόμαστε: «Καταξίωσον, Κύριε, εν τη ημέρα ταύτη αναμαρτήτους φυλαχθήναι ημάς», είναι φοβερά δύσκολο να κρίνουμε εμείς οι ίδιοι, αν η ημέρα πέρασε καλά, αναμάρτητα ή, αντίθετα, εάν διαπράξαμε αμαρτίες χωρίς να το καταλάβουμε, όπως λέει ο Ψαλμωδός: «Εκ των κρυφίων μου καθάρισόν με» (Ψαλμ. 18:13). Όντως, η αμαρτία ενεργεί συχνά μέσα μας κατά τρόπο τόσο λεπτό, ώστε να μη μπορούμε να την αντιληφθούμε.

Την τελευταία φορά σας ανέφερα μερικούς λόγους από τον Μέγα Κανόνα του αγίου Ανδρέα Κρήτης. Ασφαλώς πρόκειται περί ενός εξαιρετικού έργου, από το οποίο μπορούμε να μάθουμε πολλά. Προφανώς είναι πράγμα θαυμαστό να βλέπει κανείς τον άγιο Ανδρέα να προσφέρει την προσευχή του στον Θεό ανακαλώντας στη μνήμη όλο το περιεχόμενο της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, ως και τις προφητείες που αφορούν το τέλος του κόσμου, την τελική κρίση των ανθρώπων.

***

Πόσο αξιοπρόσεκτη είναι η περικοπή του αγίου Ανδρέα που λέει: «Πρόσεχε, Ουρανέ, και λαλήσω. Γη, ενωτίζου φωνής μετανοούσης Θεώ» (β’ ωδή, 1ο τροπάριο. Βλ. Δευτερ. 32:1, Ησ. 1:2).

Παρατηρήστε το παράδοξο αυτής της καταστάσεως: Ένας μόνος άνθρωπος μετανοεί για τις αμαρτίες του, αλλά το γεγονός αυτό λαμβάνει υπερκόσμιες διαστάσεις. Και αυτή η τόλμη μας εκπλήσσει: «Ουρανέ, πρόσεχε αυτό που θα σου πω». Είναι φωνή ενός ανθρώπου που μετανοεί.

Ο Σιλουανός εξ ιδίας πείρας γράφει ότι ο θρήνος του Αδάμ ανάγκασε όλη την κτίση να σιωπήσει και να προσέξει τα δάκρυά του. Είναι καλό να συνειδητοποιήσουμε ότι μέσα στη μοναχική ζωή εισερχόμαστε σ’ αυτήν ακριβώς την πραγματικότητα. Αντιλαμβάνεσθε τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του εν Χριστώ ανθρώπου, του

«αναγεννημένου» ανθρώπου και εκείνου που δεν γνωρίζει τον Χριστό. Ο Μωυσής, και μετά απ' αυτόν και άλλα τέκνα του Αδάμ, χρησιμοποίησαν με τόλμη αυτούς τους λόγους. Η μετάνοια ενός ανθρώπου είναι ένα γεγονός εξαιρετικά τραγικό, εξαιρετικά μεγάλο.

***

Εάν ο Δημιουργός Θεός αποφάσισε να σαρκωθεί και να ζήσει με τους ανθρώπους, είναι για να δείξει σ' όλους μας ότι είμαστε πλασμένοι κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούμε να δεχτούμε τη ζωή του ιδίου του Θεού και να την κατέχουμε αιωνίως. Αλλά αυτή η μυστική ζωή δεν μπορεί να εκφραστεί με ανθρώπινους λόγους.

Συγχωρείστε με, εάν δεν μιλώ γι' αυτήν την εσχάτη πραγματικότητα, διότι η ανθρώπινη γλώσσα παραμορφώνει το αληθινό πνεύμα. Όμως παρ' όλα αυτά θα βιώσετε το νόημα της προσευχής: «Καταξίωσον, Κύριε, εν τη ημέρα ταύτη – εν τη νυκτί ταύτη, εν τη ώρα ταύτη – αναμαρτήτους φυλαχθήναι ημάς», δηλαδή σε μία θεία κατάσταση, η οποία και μόνο είναι «αναμάρτητη».

Όπως ακριβώς ο άγιος Ανδρέας Κρήτης αρχίζει τον Κανόνα του με τη δημιουργία του κόσμου: «Τον πρωτόπλαστον Αδάμ τη παραβάσει παραζηλώσας» (α' ωδή, 3ο τροπ.), από τον πρώτο άνθρωπο έως την τελική Κρίση, κατά τον ίδιο τρόπο και μεις φέρουμε τη μνήμη τους μέσα μας.

***

Ο Θεός και όλοι οι Άγιοι γνωρίζουν καθεμιά από τις εξωτερικές κινήσεις μου και ειδικά τις κινήσεις του πνεύματος και της καρδίας μου. Έχοντας μαρτυρία αυτής της τάξεως θα προσπαθούμε να ζούμε απλά, αλλά προσέχοντας να μη διαπράττουμε κανένα αμάρτημα. Αλλά δεν μπορούμε να το επιτύχουμε αυτό, εκτός εάν ικετεύουμε τον Θεό μετά δακρύων να μας φυλάξει από κάθε αμαρτία.

Όταν ο άνθρωπος φυλάσσεται από τον Θεό, εκφράζεται στο εξής ως αληθινό πρόσωπο: «Πρόσεχε, Ουρανέ, σ' αυτά που θα πω· Γη, άκουσε τα λόγια ενός ανθρώπου που μετανοεί». Τότε κάθε τι που συμβαίνει στη γη θα προκαλεί στον νου και στην καρδιά μας αντιδράσεις διαφορετικές από εκείνες που συνήθως παρατηρεί κανείς. Όλη η ζωή μας μπορεί να λάβει χαρακτήρα αγιότητας, σύμφωνα με τον λόγο του Κυρίου που είπε: «Ο ουρανός και η γη παρελεύσονται, οι δε λόγοι μου ου μη παρέλθωσι» (Ματθ. 24:35).

Βλέπετε τι λόγους μας απευθύνει ο Κύριος: «Εγώ νενίκηκα τον κόσμον» (Ιω. 16:33). Ο Κύριος ανήλθε στον Ουρανό για να καθίσει εκ δεξιών του Πατρός. Με ποια συνείδηση ζουν οι Χριστιανοί; Όσο ζούμε, ας προσπαθούμε να γνωρίσουμε αυτό το πνεύμα και τότε ο λόγος που απηύθυνε ο άγιος Ανδρέας στον Κανόνα του θα γίνει κατανοητός: «Ημαύρωσα της ψυχής το ωραίον ταις των παθών ηδοναίς...» (β' ωδή, 6ο τροπ.).

[Από το περιοδικό "Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ", Έκδ. Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, τ. 18 (1993), άρθρο: «Πρόσεχε ουρανέ και λαλήσω, γη ενωτίζου φωνής μετανοούσης Θεώ», σελ. 12 (αποσπάσματα)]

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*